

FOLK OG LAND

Reidar Meland
Nedre Holmegate 2
Stavanger

Karl Seeland :

Troeshelter og Troesmot

Man hører så ofte fra prekestoler og talerstoler vitnesbyrd fra de såkalte «kristelige» kretser, hvor de forsikrer om at de vil kjempe, lide og dø for KRISTUS, om det så gjelder. De vil ikke svikte når prøven eller fristelsen kommer. Langtfra!

Vi har jo tilstrekkelig erfaring for dybden av disse erklæringer, når en ser på hvorledes de samme kretser forholdt seg under okkupasjonen og baketter.

Berggrav tok patent på «sannhet med dobbelt bunn» eller med andre ord løgnen for å bruke almen borgerlig tale, og Ludv. Hope var åpnere i sitt uttrykk: «Bare lyg de karar!» Og så handlet de deretter etter å ha fått slikt godt råd fra høyeste geistlig og lekmannshold. — Det ble løgnen satt i system, og ikke bare anvendt om det gjaldt liv og ære!!!

Der er andre typer av «motige troeshelter og bekjennere som den dag i dag opptrer som det norske folks religiøse veiledere, og som har slik bevist sitt strålende mot.

Da professor Karl Vold var død, kom en av hans venner til meg og forsikret om det ømme vennskap som hadde knyttet ham til Vold i en meneskealder, helt fra studentdagene, og han uttaltet da: «Professor Karl Volds sjel og sinn var skarpt og klart til det siste.» Ja, han ga meg det også skriftlig noen dager baketter, og alt var vel da, og i bladet «Vårt Land» ga en annen, professor Seierstad, en fin nekrolog over den avdøde, som jo vitterlig var en av statskirkens førende menn og sikkert en KRISTEN, ikke bare av navn, men i ånd og sannhet. Så langt var alt vel, skjønt Berggrav og Hallesby hadde forfulgt prof. Vold og forbitret hans siste leveår gjennom hemmelige paroler med fullstendige usanne beskyldninger.

Men så kom prof. Volds

bok «TO KIRKEHØVDINGER», som avslørte de nevnte herrer, og så var helvete løs.

Den tvilsomme redaksjonssekretær i «Vårt Land», Ingar Hagen, kom med en anmeldelse som beviste hans «høye» ånds nivå, og han satte i gang løgnen om at professor Vold nærmest var åndssvak på det siste, og den «kristelige» presse og dens avleggere og den av den influerte presse tok opp denne løgn og bragte den videre.

Jeg henvendte meg da til vedkommende professor, som så varmt hadde forsikret om sitt trofaste og varme vennskap for prof. Vold, og ba ham ta til gjenmæle mot løgnen. Jeg hadde jo både hans muntlige og skriftlige bekreftelse på at dette var løgn. — Men denne «motige» mann sa at «det passet ikke for tiden for ham», og da jeg ba ham om tillatelse til bare å bringe den korte bekreftelse jeg hadde fra ham, dat. sept. 48, så sa han at han ikke hadde tenkt seg muligheten av at jeg kunne benytte et privatbrev, selv om han ikke hadde satt fortrolig på det. — Selvfølgelig burde jeg

ha benyttet sitatet allikevel, men denne store troehelt feires fremdeles som en av kristendommens spisser og tror formentlig selv, at han ikke ved denne leilighet fornektet sin HERRE og MESTER på samme måte som Peter i sin tid, men denne gang av frykt for prof. Hallesbys vrede, som han visste var farlig.

En annen prest, som skyldte prof. Vold alt, både sin utdanning og hva han var, hadde tidligere til meg skriftlig erklært at han ikke ville vike tilbake for noen trusel, straff eller motgang for å hevde det kristne standpunkt. Det gjaldt den gang et overfall på ham selv i intervju gjennom «Dagbladet». Da jeg også ba ham om å vitne for prof. Volds åndelige klarhet til siste stund, sa han også, «at det passet ikke for tiden», men han skulle senere komme tilbake til det. (Han var visstnok søker til et bedre embete, og da må man ikke fordre troesmot, når det kan medføre ubehageligheter).

Ja, slik ser «troeshelter» og «troesmot» ofte ut, når prøven skal finne sted i livets alvor. Kan man undres over at verden spotter?

Trygve Engen:

Det er skjedd . . .

På 10 år kan det skje nokså mykje i verda, og den siste 10-årsbolken er så visst ikkje noko unnatak i så måte. — Mangt og mykje har hendt sidan frigjeringsåret 1945, då Tyskland vart nedkjempa og måtte overgje seg vilkårslaust.

Så er det også hendt, at det same Tyskland — eller rettare: restane av det — har fått tilbake sin suverenitet og er oppteken i NATO. Det norske Stortinget har med stort fleirtal gått inn for dette og har dermed godkjend Vest-Tyskland som Noregs allierte.

Bakgrunnen for dette er som kjent «faren frå aust», trugsmålet frå Sovjet-Russ-

land med drabantstatane sine —, m. a. o.: den militære og strategiske situasjon i Europa. Under debatten i Stortinget 18. okt. nemnde arbeidartimannen Finn Moe dette m. a. (etter referat i «Nationen»):

«Finn Moe, utenrikskomiteens formann, minnet innledningsvis om at øststatene idag allerede har 176 divisjoner under våpen — i Vest-Europa har vi satt oss som mål å få 96 divisjoner. Til disposisjon i dag er bare 45 divisjoner, og 12 tyske divisjoner i tillegg er derfor ikke uvesentlig i dag. Strategisk sett er derfor Tysklands stilling avgjørende — ja, jeg vil si det så sterkt

Leif Andersen-Rabben

Ikke forfatningskamp, men kamp om en lov!

Man leser mangt i F. & L. som er av slik interesse at man får lyst til å komme nærmere inn på de forskjellige emner som bringes på bane av de mange dyktige skribenter i bladet.

Men oftest blir det bare med lysten, — da tiden går med i strevet for det daglige brød og ikke strekker til for andre gjøremål.

Skjønt vi således alle sikkert har adskillig stoff som kunne tjene til opplysning, gagne og fremme vår sak, må vi bære det i oss, tie og tåle av så mange grunner.

Til gjengjeld kan vi unne oss litt skadefrohet på de «gode» nordmenns bekostning, deres daglige bidrag av dumheter til utfyllelse av den dåreaktige og barbariske tid vi lever i.

Men, tilbake til det gode og velskrevne innhold av vårt blad i 1954 har jeg bl. a. festet meg ved J. Fredrik Voss: «Okkupasjonstiden i historielærebøkene», som et fremragende og vel anbragt svar på tiltale. Vi kan bare være takknemlig for at det finnes så mange sannhetssøkende og

sannhetselskende menn innen våre rekker, menn som har bevart sitt idealistiske livssyn usvekket gjennom alle trengsler.

Det er slike menn som gir oss tro på fremtiden.

Det er selvsagt mange flere som burde ha vært nevnt i denne forbindelse, men det vil føre for langt her, hvor jeg egentlig hadde tenkt å befatte meg med Håkon Meyers omtale av Th. Chr. Wyllers bok: «Okkupasjonstidens maktkamp». Hr. Meyers omtale står i F. og L.s nr. 36, 1954 under titelen «Forfatningskamp». April 1940—februar 1942.

Jeg har spurt meg selv gjentatte ganger om det egentlig forekom noen forfatningskamp i nevnte tidsrom og om det overhodet forekom noen av NS innledet forfatningskamp under okkupasjonstiden.

Mitt svar er Nei, det forekom ikke på den måten at det stod noen forfatningskamp i forgrunnen eller som det vesentlige i NSs kamp.

Man er tilbøyelig til å overse at NSs kamp før krigen foregikk på parlamentarisk basis og at NS på den måte som grunnlov og valglov foreskriver deltok i 2 stortingsvalg før krigen. Vårt program var således kjent lenge før krigen.

Som alle vet ble det intet stortingsvalg i 1939, fordi stortingsmennene lot seg forlede til å delta i et kupp, hvorved de egenmektig og i strid med grunnloven forlenget sin funksjonstid 1 år. Og så kom krigen.

Arsakssammenhengen mellom fremgangen for de nye politiske ideer som NS representerte, stortingsmennenes kupp og den pågående krig som Norge skulle drives inn i «på den rette siden», mens statsmyndighetene preket

— Forts. side 8

— Forts. side 8

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig utgiver og redaktør Finn Brun Knudsen

"Historie"-skrivning

Rektor, dr. philos. John Midgaard var i fjor sommer ute og luftet sin historiske viten i pressen og det på en slik måte at folk med interesse for og viten om tingene formelig fikk seg en støkk i livet. Var det virkelig mulig at en mann med de ovenanførte titler ikke hadde en likere resepsjons-, kombinasjons- og vurderingsevne? Overlæge Johan Scharffenberg arresterte øyeblikkelig rektorens diletterteri og forvrøvlede slutninger, og han bad rektor Midgaard om godhetsfullt å møte ham til høsten til diskusjon for et offentlig forum. Den opphøyede rektor avslo invitasjonen. Han skulle komme nærmere tilbake til emnet i pressen, lovet han.

I Dagbladet for 10. ds. er rektor Midgaard så ute med en kronikk under titelen «Tysk opptakt til 9. april». Etter dette oppsett er det all mulig grunn til å synes synd på elevene på Vahl skole — under forutsetning av at rektoren har befatning med skolens historieundervisning. Og ventelig — og forhåpentlig — rødmer hans kolleger over den «vitenskapelige metode» som her blir lansert. Å snakke om at rektor Midgaard har skylapper for øynene er å uttrykke seg for hensynsfullt. Det finnes andre ord som etter omstendighetene synes mere egnet.

Rektor Midgaard er typen på den forblindede ensrettethet. Han rår over bare to

farger i sitt fargeskrin: svart og hvitt — så sant da dette kan betegnes som farger, og disse bruker han uten noen som helst nølen til framstillingen av sitt «historiske» maleri. Alt fra alliert hold er englehvitt og vel og bra, alt fra tysk side er det stikk motsatte. Det og det og det fra tysk hold som ikke passer inn i rektorens kram, kan vi «rolig sette en strek over», sier han. Til gjengjeld fortier han ganske enkelt alt det fra den motsatte side som ikke «passer inn». Så liketil og lettvent er det etter rektorens oppfatning å fjerne «den siste skygge av tvil»!

Rektor Midgaard unnslo seg for å møte overlæge Scharffenberg til en personlig og direkte drøftelse. Vi regner formentlig ikke feil når vi antar at han nå likevel oppnår å støte på overlægen. Scharffenberg er ikke den mann som viker unna når han møter brist på logikk. Og det gjør han i høy grad når det gjelder rektor Midgaards «nærmere utredning».

Bare ett spørsmål, herr Midgaard! Hvorfor tar De ikke fatt på begynnelsen når De først innlater Dem på denne materie? Hvorfor belyser De ikke det som er mer avgjørende enn noe annet: *gjorde Norge hva det burde og skulle i tiden før og etter krigsutbruddet i 1939?*

H. G.

Vi minner om

kontingenten for

1955

Uten

Hambro . . . !

Norges Handels- og Sjøfartstidende bragte odelsingspresident C. J. Hambro en hilsen på 70 års dagen, der vi bl. a. finner følgende tankevekker:

«Uten Hambro ville det norske arbeiderparti ikke hatt noen London-historie. Uten Hambro ville det daværende norske arbeiderparti vært avgått ved døden den 9. april. Hambro ga det en mulighet for kontinuitet, for revansje, for flittig stillingsbesettelse for etterkrigstidens politiske kamp. Partiet har aldri takket ham for den sjansen — som gudene skal vite er godt utnyttet — — —»

Hambro gjorde noe mer: Han la mulighetene åpne for A-partiet og Londonmyndighetene til på den mest brutale og rettsstridige måte å kverke politiske motstandere og til å føre Norge tilbake til rettsløshetens tidsalder. Det bør heller ikke glemmes!

I politikken gis der tilfeller da man bare kan redde seg ut av vanskeligheten ved å begå en feil. (Napoleon).

80 år.

Redaktør Teodor Teland i «Fria Ord» fylte 80 år den 1. januar i år.

Min kjære mann, vår snille, gode far, svigerfar og morfar grosserer

Olaf Andreas Johansen

døde den 3. januar 79½ år gammel.

Sandvika, den 10. januar 1954.

Gudrun f. Woxen.

Johanne, Trygve og Gerd,
Olaf, Lilly, Ingjerd.

«Hjelpeorganisasjonen for Frontkjempere» etterlyser på vegne av pårørende:

Wilhelm (Willy) Rørstad, f. 11. 5. 24 i Alesund, hjemmehørende i Trondheim. Reiste til Tyskland våren 1944. Siste etterretning medio desember 1944 fra Warschawa. En

Kamerat -

hvor er du?

tidl. frontkjemper i Oslo skal ha nevnt for en Alesundsgutt at han har truffet Wilhelm Rørstad et sted i Tyskland etter krigens slutt, og at han da var nedfor og trolig hadde dårlig syn.

Finn Gauslaa, f. i Kristiansand S 28/1 1920, tjenestgjørende i 1. SS-Reg. «Nordland» (Bataillon PoleWatz) som SS Schütze, ble meldt savnet den 2. september 1941 etter kampene ved Dnjeproprtrowsk.

Rolv Espeland, f. 5. 5. 26 i Stavanger. Meldt savnet 26. 6. 44. på Kandalaksfronten. Tilhørte SS-Schijaeg. Btl. Norge. Kompanifører var M. Skjefstad.

Eventuelle opplysninger besendt til Hjelpeorganisasjonen, Boks 1407, Oslo.

IN MEMORIAM

Sokneprest Kjeld Stub er avgått ved døden i Oslo i en alder av 87 år.

Kjeld Stub var en av pionerene i NS-bevegelsen. De som var til stede på riksmøtet i Trondheims Domkirke vil ha bevart ham i erindrungen som en prest som hadde oppfattet det ideelle i bevegelsens program og som med inderlig overbevisning og uten sidehensyn ga uttrykk for denne sin oppfatning. Det var en høytidsstund å sitte under Kjeld Stubs prekestol og helt til den siste tid fant bevegelsens tidligere medlemmer fram til ham når det gjaldt utførelsen av geistlige forretninger.

Da «frigjøringen» brøt løs i 1945 fikk Kjeld Stub sin Berggravske bannbule og måtte stå til rette for prelatenes domstribunal. I egenkap av frimurer fikk han også meddelelse fra sin losje om at man anså det rettest at han, i ethvertfall inntil videre — holdt seg utenfor. «Ja, dette er brorskapet!» sa Kjeld Stub. Han løftet sitt hode og var like rank og uanfektet som noen gang overfor all forfølgelse og småskårhet.

Vi takker Kjeld Stub for hva han var for oss, og lyser fred over hans minne.

Kaptein Erik Røring

En trofast NS-mann, kaptein Erik Røring, Porsgrunn gikk hjem til sine fedre. Hans sønn Nils stiftet NS-laget i Porsgrunn i 1933, også til sin fars store glede. På alle møter i alle år var Kaptein Røring til stede med sin kloke sjømannsforståelse for de sanne verdier og med sjømannens offervilje hvor det gjaldt fedrelandets vel.

Hårdt ble kaptein Røring rammet, da hans sønn Nils ble myrdet den 7. april 1945, et drap som den gamle trauste sjømann ikke fikk se oppklart. Så kom «frigjøringen» fra all ære og forpliktelser. Han ble fratatt sin pensjon av det store rederi han så trofast og lenge hadde tjent. Han ble dog så gammel, at han fikk oppleve at dette ble rettet på.

Stille gikk kaptein Røring gjennom livet og stille gikk han bort.

Minnet om ham vil leve blant alle dem som var glåd i ham, på sjø og land.

FFK

FORBUNDET

Til bruk ved innbetaling av medlemskontingenten for 1955 sendes i disse dager ut giroblanketter, som bes godhetsfullt returnert i utfylt stand — *snarest mulig!* Minimumskontingenten for året er kr. 20.—. Giroblankettens bakside er påtrykt plass for bidrag. Vi håper at også denne rubrikk

må bli brukt etter evne. I år har vi et viktig arbeid foran oss, og vi trenger hårdt til noe å bestride de påregnelige utgifter med. Er det noen som ennå ikke har betalt kontingenten for 1954, — det finnes noen ifølge vårt kartotek — så er vi takknemlig om denne restansje blir ordnet samtidig. *Forbundets kasserer.*

Frankrike trues av et nytt Dien Bien Phu

Stillingen forverret i Indo-China

Paris (FEI /ex.) Utviklingen i Indo-China blir for hver dag som går mere og mere bekymringsfull. Det hele går i retning av en ny uunnvikelig vestmaks kapitulasjon, et politisk Dien Bien Phu i tillegg til det katastrofale militære nederlag. Slik det nå ser ut vil det røde Viet Minh-flagget med den gule stjernen vaie over Saigon, den franske hovedstaden i sør, lenge før den valgdagen som ble besluttet i Geneve — 20. juli 1956.

Skal man dømme etter rapportene fra Indo-China holder franskmennene med god hjelp av amerikanerne på med å begå sin fjerde og avgjørende feil i det fjerne østen. Den første begikk de sommeren 1946, da de førte en slik kolonipolitikk at Ho Chi Minh gjorde opprør.

Den andre feilen var ikke å slutte fred med Ho Chi Minh så lenge han var alene. Men siden Mao Tse-tung hadde gjort seg til hersker i China 1. oktober 1949, var krigen tapt.

Den tredje feilen ble gjort i fjor høst, da regjeringen tross protester fra opposisjonen ledet av Pierre Mendès-France, nektet å sette seg i forbindelse med Ho Chi Minh for å få fred. Resultatet ble i stedet for en fred først etter det militære nederlaget i stedet for før. Hva skjer så i disse kritiske desemberdagene?

I nord hadde noen vest-journalister, tross alle advarsler, blitt tilbake i hovedstaden Hanoi for å se de seirrike vietminhtroppenes innmarsj 9. og 10. oktober. Deres fortelling gir en viss skrekkefølelse, selv om det ikke forekom noen særlig mange tilfeller av brutalitet. En fotograf fikk slått i stykker apparatet sitt av en altfor ivrig soldat, hvis sjef øyeblikkelig fremførte sin unnskyldning.

En tyv ble offentlig henrettet på en åpen plass, og dette satte en stopper for all videre plyndring.

Soldatene marsjerte inn i veldisiplinerte, velekserserte rekker. Hver mann hadde et nummer på brystet, som identifiserte ham, samt det kvarter han skulle bo i. De overtok offentlige bygninger og forråd og merket av inventaret på de listene de hadde med seg. De var kjølig korrekte, omhyggelige og entusiastiske. De oppførte seg som veloppdragne roboter. Befolkningen innrettet seg hurtig for å tekkes makthaverne. Av ekte entusiasme eller av kloket skal være usagt. Alle fine klær forsvant, restauranter og danselokaler ble stengt. Arbeide ble dagens løsen, avbrutt kun av ettermiddagens politiske vurdering.

Men rapportene forteller allerede om den første reaksjon mot denne uniformerte livsstil. Soldatene hadde underkastet seg den umenneskelige, hårde disiplin i jungelen, men det var for seirens og befrielens skyld. Deres familier og venner betalte høye skatter til Viet Minh hærene, og de sendte sine sønner for å slåss mot keiser Bao Dai og franskmennene, men det var for å få slutt på det hele.

Nå får de seirrike soldater ikke forlate sine forlegninger for å hilse på familie og slektninger i samme byen uten at de har sin sjefs tillatelse og uten følge av to kamerater. Familiene får ikke lov til å sende dem brev eller pakker uten spesiell tillatelse. Nye årsganger blir mobilisert til de veldige veiarbeidene og byggingen av nye jernbaner. Hvor ble det av friheten og lykken? Den eksisterer ikke i det folkerike, fattige, krigsherjede Tonkin. Den skulle kunne finnes i Sør, i Sør-Viet Nam, som nesten er gått

uskadd ut av krigen. — Landet som har naturrikdommer og et godt klima. Som har hjelp fra slike mektige beskyttere som Frankrike og De Forente Stater, som begge er fast besluttet på at det frie valget som skal finne sted i 1956, skal styrke frihetens sak og sette en stopper for den påtrengende verdenskommunismen. Men faren er at general Giap, «Jungelens Napoleon», Ho Chi Minh, og Sovjet-Samveldet også vil ha et ord med i laget, så hvis vestmaktene ikke før en gangs skyld viser seg beslutsomme, realistiske og villig til å sette makt bak sine ord, så vil dette valget vise seg å bli lignende farser vi har vært vitne til i alle land hvor kommunistene har makten.

Å sette opp et budsjett betyr å gi sine penger beskjed om hvor de skal gå, i stedet for å bli forbauset over hvor de i all verden har tatt veien.

Vest-Tysklands finansminister Fritz Schäffer.

*

Sannheten er en humorists beste våpen — folk hører den så sjelden at de alltid tror den er en morsomhet.

(Den Gyldenblonde i Politiken).

Vil Viet-Nam lide samme skjebne som Sør-Korea?

«Jungelens Napoleon» skaper ny rød arme

Hongkong (FEI/RS). — En ny kommunistarmé, større enn Storbritannia, blir nå skapt av lille general Giap i hans hovedkvarter, som tidligere tilhørte den franske overkommando i Hanoi.

General Giap er, som man vil huske, historieprofessoren som ble soldat og som forvandlet rismark-kullene til å bli hårdføre soldater, som til slutt kastet franskmennene ut av Nord-Viet Nam i Indo-China.

Det var disse seire som til slutt ledet til hans fredelige okkupasjon av Hanoi og som ga ham navnet «Jungelens Napoleon».

Nå er general Giap i ferd med å skape en ny kommunistarmé på 600 000 mann, ca. 160 000 fler enn den britiske arme rår over i dag. Rekruttskoler er opprettet over hele Nord-Viet Nam, og her blir hans geriljabataljoner omdannet til moderne armeavdelinger. Ifølge franske etterretningsoffiserer sender Røde China general Giap over 5000 tonn forsyninger hver måned. Det er meget mer enn den støtte han fikk mens krigen pågikk.

Et øyenvitne så general Giaps menn marsjere inn og okkupere Hanoi. Den nylig opprettede Haiphong-Hanoi-divisjonen var en av de tre som okkuperte byen. De grønnkledte soldatene hadde bare noen uker før vært bevegde geriljatropper. De så like veltrente og kraftige ut som andre soldater på parade. Men allikevel hadde de bare vært regulære tropper i åtte uker. Øyenvitnet forteller også at de fleste laste- og personbilene han så, var nye og av russisk fabrikat. Det samme var antitank- og feltkanonene. En del av de lettere våpen var laget i general Giaps egne våpenarsenaler i jungelen. Fabrikker i Hanoi har nå måttet gå over til våpenproduksjon.

Hva ligger så bak alt dette? Det er ingen tvil om at «Napoleon» Giap ønsker å skape en arme sterk nok til å begynne et vepnet oppgjør med Syd-Viet Nams amerikansk-utrustede tropper. Syd-Viet Nam er den anti-kommunistiske del av landet, skapt under fredsavtalen som sluttet krigen i Indo-China. Keiser Bao Dai hersker i denne del av landet og er i stadig vanskeligheter med sine statsråder og generaler.

Rekonstruksjonen av Giaps styrker er støttet av en voldsom propaganda rettet mot keiseren og hans franske rådgivere. Giaps soldater får nesten like meget undervisning i den kommunistiske doktrine som de får militær trening. Alt settes inn på en ting: gjenforening med den sydlige del av landet. Giaps soldater blir fortalt at den nåværende deling av landet ikke kan fortsette for alltid, men «at den tid vil komme», da Syd-Viet Nam vil bli gjenforenet med «dets store moderland».

Det er som om man har hørt dette før i Korea, og det er absolutt ikke usannsynlig at det vil gå i Viet Nam som det gikk i Korea: et brutalt blitzangrep i det øyeblikk kommunistene føler seg sterke nok. Det samme vil skje over alt i verden — i det øyeblikk kommunistene føler seg sterke nok.

Ollenhauer står alene

Amsterdam: Den sosialistiske internasjonale med 11 millioner medlemmer hadde i desember rådsmøte i Amsterdam, hvor lederen av de vesttyske sosialdemokrater, Erich Ollenhauer, uten hell har forsøkt å få partifeller i andre europeiske land til å støtte et krav om at Vesttyskland kun gjenopprustes, hvis det ikke gjennom nye forhandlinger med russerne lykkes å oppnå Tysklands gjenforening. Motstanden mot Ollenhauers synspuikter kommer fra

alle delegasjoner unntagen den svenske, hvis ordfører, Kaj Bjørk, henviste til sitt lands tradisjonelle nøytralitet.

Den tidligere britiske utenriksminister Herbert Morrison sa at de vesttyske sosialdemokraters stilling var uforstandig, fordi Østtyskland allerede var bevæpnet. Det var for meget å vente, at Storbritannia, Frankrike og Amerika skulle forsvare Vesttyskland, hvis tyskerne ikke selv hjalp til, tilføyet han.

Hva er det vesentlige i kristendommen?

Om dette emne taler to av våre talere på møtet tirsdag 18. januar i Arbiensgate 4., klokken 19.30.

Det vil bli adgang til å komme med spørsmål.

Ta med salmebok. Fri adgang. Kollekt.

Alle er hjertelig velkommen!

Vær ute i god tid.

Arr.: Kristne Venner.

Følgende stensilerte verker av Gustav Heber fåes direkte tilsende fra ham til følgende priser:

Norske byjubilæer. De religiøse problemer, Hallingdals Fortid II. Ætten Svaalestuen fra Nore, Norges Forsvar, Våre Hærførere og Metaphysik, en filosofisk studie, hver kr. 10.00.

Våre Lagmenn, Østfolds Urtid og Fortid, Telemarks Urtid og fortid, Norske almenninger, hver kr. 20.00.

GUSTAV HEBER, Oscars gate 49, Oslo.

Sidebemerkinger

Fra boken: «De syv i Spandau», side 118:

Av forfatterens intervju med storadmiral Raeders hustru:

«Churchill innrømmer i sin bok «Det trekker opp til storm», at det var hans plan å gjøre invasjon i Norge, men at tyskerne kom ham i forkjøpet. Likevel var invasjonen i Norge en av de anklager min mann ble dømt for.»

Vi kaller de mennesker farlige hvis sinn er annerledes skapt enn vårt eget, og vi kaller de individer umoralske som ikke hylder vår moral.

Anatole France.

De verste av alle under politiske kriser er skikkelige folk, hvis deres hjerne er forblindet av falske ideer.

Napoleon.

Feige dyr opptre i flokk. Løven streifer alene gjennom ørkenen.

Alfred de Vigny.

Feiltagelsen er som oftest bare en sannhet som tar feil av datoen.

Etienne Rey.

Hørt på Havnås konsentrasjonsleir i 1946.

En fangevokter som skal sensurere fangenes post, kommer inn til Hansen, som er etablissementets sjef, og sier: «De Hansen, harrem lov te krettisere andre lands regjeringer?»

«Nei, er det noen som gjør det?»

«Ja, han skriver her at det er kjerringer som styrer i Molbo-land.»

DARLIG HUSK.

«De store gutta» under krigen husker ingen ting mere. Det at tyske offiserer kom hit i 1947 som militære rådgivere husker ikke forsvarsminister Jens Christian Hauge. Når biskopene setter i gang en pengeinnsamling til Kongen — kunne ikke da prestene lage en parallell til Jens Christian Hauge.

«Når folket morer seg — glemmer de å stille krav.»

N. C. S.

Sir Winston æresborger

av U.S.S.R.

Ingen nålevende har gjort så meget for kommunismens utbredelse som Churchill. Ifølge avisene ble før krigen 170 millioner mennesker styrt av kommunister, etter den annen verdenskrig er ca. 700 mill. kommet under kommunistenes styre. Ville det ikke være en ide for de her i landet værende tro disipler, at de sendte en hønstilling til sine mestre i Moskva, at de sørget for å skaffe W. C. de ærestitler som måtte passa for hans innsats for U.S.S.R. — og kommunismen i alle land.

Og spenningen mellom øst og vest ville dunste vekk som dug for solen!!

Fred. L.

Vår kamp

Herr redaktør.

Jeg har i dag over postgiro sendt kr. 100.— til avisen, hvorav de 20 er for abonnement og resten som gave, — et bidrag som vi alle skulle yte vår utmerkede og sannhetssøkende avis!

Jeg vil så inntrengende jeg kan be alle om å støtte avisen, da det er den eneste avis i vårt land som gjør alt den kan for å søke sannheten om siste krig, og i særdeleshet om okkupasjonen av vårt land.

Jeg vet jo at de herskende i vårt land i dag ikke vil legge fram sakene slik som de virkelige var. Sannheten om det hele vil nok komme for en dag — selv uten vår hjelp, for historien viser at sannhetens kvern alltid maler, men som oftest meget langsomt. I dag må vi forsøke å forsere fram sannheten så hurtig som mulig! Kanskje hele verdens skjebne avhenger av dette.

Men det jeg spesielt tenker på er alle våre egne her hjemme, som har lidd og fremdeles lider etter «rettsoppgjøret». De døde kan vi ikke vekke til live igjen, men det er ennå mange av oss som lider psykisk og legemlig, og spesielt tenker jeg på de som ennå sitter innenfor murene! — Det er først og fremst disse vi må forsøke å få ut — alle som en! Det var nu den 10de julen for dem. La oss håpe at justisministeren «går i seg selv» og løslater dem hurtigst! Vent ikke på historiens dom, herr justisminister, men vis at De er forut for Deres tid! De som fremdeles «sitter inne», gjorde hva de kunne for vårt folk og land, mens konge og regjering var utenfor landets grenser!

Ja, dette var jo en digresjon bort fra «vår avis», men det er så meget som ligger en på hjertet.

La oss appellere til FN for å få lagt alle fakta på bordet! Hvis FN er den institusjon den gir seg ut for, med menneskerettigheter etc. etc., så bør først og fremst denne institusjon søke sannheten, d.v.s. in casu; legg alle kort på bordet! Det klarer seg, bare intet stikkes under bordet!

Hvorfor kan ikke for eks. kapitulasjonsdokumentet av 10. juni 1940 prøves juridisk? Hvorfor kan ikke general Ruge ut med språket. Han var som bekjent ved et par leiligheter offentlig sagt at han og flere med ham vil gå i graven med sin viten om visse ting. Hvorfor skal ikke den danske utenriksminister Munchs dagbøker offentliggjøres for om 40—50 år? Jeg bare spør. Er det ikke for å skjule sannheten? — Hvorfor kan ikke dr. Bräuer få holde sitt foredrag i det norske studentersamfunn? Er det ikke

fordi «man» er redd for at sannheten skal komme fram? Slik kan man spørre i det uendelige.

Gjennom «vår avis» må vi kjempe for å forsøke å framtinge sannhetene, — og det vil sikkert kronnes med hell til slutt!

I tillit til fremtiden ønskes alle et hellbringende nytt år. Hilsen

En av de politisk dømte.

Kuldegys . . .

Kjære redaktør.

Det gleder meg meget at du har påtatt deg denne oppgave å holde vår lille avislipp i gang.

Det er en liten sak jeg vil be deg om, og det er om du ikke kan ordne det slik at signaturen Potemkin enten bruker sitt eget navn, eller også et annet og mer passende pseudonym, for du forstår at hver gang jeg tar avisen og ser denne skribent, så går der en intens følelse av ubehag og avsky gjennom meg, selv om det vedkommende skriver er aldri så bra, så er lesestunden komplett ødelagt for meg, og jeg må legge avisen bort, og jeg begriper ikke hvorfor en mann som ønsker å bli tatt alvorlig, akkurat skal skrive under et Pen-Navn, som identifiserer en av datidens Russlands største svindlere og charlataner. Nu vet jeg ikke om det er derfor jeg blir grepet av et slikt intenst ubehag, eller hva årsaken egentlig kan være, det er bare det at jeg føler det slik, og enten må jeg slutte å ha avisen, eller også må du forsøke å få vedkommende til å endre det.

Vennlig hilsen

S. D. LILLEIDE.

Dypest vann . . .

Hr. redaktør.

Nå — da jeg skulle sende betaling for bladet, fækk eg det innfall å senda redaktøren nokre ord —. Ikkje for å få dei i bladet — men som ei hilsing.

Har hat bladet alle år og har fylgt med so godt eg evla. Sjølv-sakt har eg da og laga meg ei meining om strævet. — No — — eg vil ikkje setja meg til å kritisere, men eg vil ikkje dylja for at for meg har det heile smaka av storm — på overflata. — Me såg — og ser at dei gode nordmenn rid høgt på kjenslebarone sine. — Bårone er bærestarka rygger. — Dei ruver stort. Men under bårone er det alltid større held mindre djup.

I gjennom alle år sia 1940 har det i meg bauka dette spursmålet: Kva var det som hendte med folket? Eg som alle andre såg korleis baretoppene reiste seg på folketjønna. Men under — i djupna kva hende der? — Alle hugsar det brotne gever og avrustinga. — Dei var kanskje ikkje verknad av noko som livde i folkedjupet? Det var kanskje berre ei maske folket løynde seg bak dette snakket om nøytralitet? Dette nøytralitetspratet var kanskje berre eit fiff for å få lagt det heile geveret i hendene på eit folk som var på veg til å kvitte seg med våpna og våpentrua! — Er det slik so har me i åra etter 1940 venteleg tapt i framgangslinje — for no skal det vera våpen for alle pengane og vår stau-

Humbug satt i system

Jeg leste nylig at tidligere justasminister Terje Wold hadde fått i oppdrag å undersøke rettsikkerheten her i landet!

Videre leste jeg at frøken Margrete Parm var i ilden for å finne grunnen til at det norske folk hadde sluttet å gå i kirke.

Som prikken over i'et er det meldt at biskop Berggrav var i Amerika og snakket for utvidet toleranse.

Det synes ikke å være grense for frektheten her i landet. Vi husker alle Terje Wolds meritter med den ulovlige landssviklov. — Få er det vel her i landet som har gjort så meget for at kirkesøkningen ligger slik nede som frøken Parm. Av Berggrav kan en vente seg alt mulig. Men at denne mann kan reise rundt og dosere toleranse, det er for meget. Riktignok måtte han reise utenlands med sin nye tankeretting.

Jeg har bare nevnt 2—3 eksemplere. De kan mangfoldiggjøres.

Skal vi da aldri få ærlighet og redelighet og rettskaffenhet her i landet?

Det må ikke gå an for en mann som Berggrav med sine gjerninger å tale forsoning og toleranse.

Det går heller ikke an for frk. Parm å tale med om manglende kirkesøkning. Hun som har hjulpet til slik at titusener — kanskje hundretusener — er sluttet med sin kirkegang.

Var det noen som snakket om humbug? At slikt kan gå!

Hilsen R.

te ungdom skal fostras til å vera tru tenarar for krigens gud. — Det er so dyreløkt — rovdyrøkt og logisk dette her: Vil du liva — so drøp! — Ten livet på øydingens veg!

— Det berst fyrr meg at me har ein arv fra fædrene som byd oss noko anna. — Denne arven — er han løynd av bære-skvalpet?

Nå — eg skal ikkje trøytt med rolset mit — det er venteleg gammalmannsprat. Og dagane er so stappfulle av nytt. Nye tankar, nye ord, ny vurderingsmåte. Alt det som var er håplaus grått og avfeldigt. — Det vert burte som eit ynkeleg pip i den ordstore maktfulle notid. — Og likevel — om tusen år vil Dalen liggja like skogvarm som han ligg idag. For li, berg og lø er av traust to — sjølv notia med all si maktfylde — sin angst og sitt begjær kan ikkje endra dei held sletta dei ut. — Og da so.

So fær eg segja takk til Dem — og alle — som strævar med bladet. — Det er visst eit lite toresamt arbeid — for det ser ut til at alt for mange finn kvile i dagsbråkets sotteseng. Men det er mange som fækk døy sæle om dei låg på sin eige benk og. — So fær eg slutte med desse orda — Heil og Sæl — for meg tydde dei alltid usår og glad.

Kan verta trøyt av forvrengd og brostne voner —.

Desemb. 1954.

Helsing

A. K. R.

Våre prester er slik

Nylig kom en mann inn i min stue. Kuett, ydmyk, beskjeden. — Han bar på en alminnelig håndveske. En av disse landeveiens folk, som søker å prakke på oss saker og ting ved dørene, tenkte jeg. Det stemte. Men denne mann hadde ikke alltid gått slik. Tidligere var han prest i den norske kirke. Og så var han blitt NS. Så ble han skubbet og hånet og satt utenfor av sine yrkesbrødre. Det er dette med matfatet. Nu måtte han ta landeveien fatt for å skaife seg og sine daglig brød. Han hadde en spesialartikkel: skinnsocker til å ha utenpå strømpene.

Jeg har tenkt meget på dette. Kan det være kristelig dette, at de norske prester holder en av sine yrkesbrødre slik nede, setter ham utenfor. Slik at det går på livet løst. Han er sikkert like tro som en av dem.

Er det å undres på at kirkene er tomme?

MORALIST.

Østlendingen anno 1954

En ung frontkjemper fra Hødemarken falt i 1944 under kampen mot moskovittene. Han ble begravet i Tyskland, men urnen ble først sendt heim etter opprustningsvedtakene. Urnen ble bisatt i hans barndoms bygd. Av en eller annen grunn tok Østlendingen inn referat — kort — fra bisettelsen i bladets nr. 282 for 6. desember — — men under spalten «Runde år» og under overskriften 70 år! Vel jeg forteller kun fakta og det er mulig at bladet om en tid kommer med en eller annen unnskyldning. — Men gjort er gjort og bør ikke glemmes.

Østlendingen har for øvrig vært adskillig frampå med hets mot oss NS-folk siden «freden» brøt løs. Og i den anledning er det iallfall et par ting som bør huskes. For noen år siden foretok således bladet en rundspørring i distriktene om hvorledes NS-folkene skulle behandles i framtiden. Om spørreobjektene var utvalgte folk eller ikke får vi tro hva vi vil om, men svarene og bladets konklusjon bør ikke glemmes. Så var det bladets julenummer for tre år siden, hvor Johan Falkberget skrev «juleevangeliet». Les så dette vel igjennom og giem så julenummeret godt, NS-folk!

Hjarrande Hvida.

«I en slik tid blir det kinesiske folks seier sett på som en seier for alle de asiatiske folk. Når vi taler, taler vi ikke bare for oss selv. Vi taler på vegne av alle de asiatiske folk...»

(Den kinesiske «folkedemokrat» Soong Ching-ling i en artikkel til minne om femårsdagen for det kinesisk-sovjetiske vennskap, «Peoples Daily Peking», 12. okt. 1954).

Han Ola helsar 'nazistane' i jola

Det er mange små menneskje her i landet. Ein av dei er han Ola som nyttårskvelden taia om — fjellet mitt — Lifjell, rettare Jørånsnatten.

Han helsa oss som ha vore NS og alle andre med hyklarordet «kjære lyarar» — for sidan å hæda os. Ikkje eingong joli er heilag for denne mannen. Og då han nok ikke har gjort nokon skrolleleg insats, mte han finna på noko og so var det dette med — fjellet mit —. På Jørånsnatten låg det ei bok inni ein steinvarde og der skreiv dei namnet sit som ha vore der uppe. Der stod det og namnet på NS-folk. Heisan, der fann han Ola oppgåva si. Å ta ein tur uppå — «fjellet mit» — og struka ut dei stygge NS namni. Det var insatsen til han Ola. Det vart nemleg i drugaste laget fyrr han fekk ein medalje på jakkekragen, so noko laut gjerast. For ikkje ha vel han Ola, det eg veit, gjort nokon annan innsats. Det burde då eg vist

som friviljug melde meg ved mobiliseringen til krig mot tyskarane, endå eg var NS mann. Men den eg ikkje fekk auga på i geledderne var han Ola. Eg såg deg ikkje der broder, som salig jorsalfarar sa til Østein. Eg vart teken til fange av tyskarane og satt i gymnastikksalen ved Universitetet, men eg såg Deg ikkje der heller broder! Me var flutt til Halden og set inn på festningen, men heller ikkje der såg eg han Ola, ånei, han var vel i trygghet uppe ved Jørånsnatten ottast eg og strak NS namn, medan NS menn sat i tysk fangenskap. Ein kunde granngiveleg sjå kor han sleikte seg rundt truten og aksla seg medan han sende si helsing til dei største.

No er han sogemann og han Ola. Rart at han ikkje kan nokon meir heilnorsk helsing enn dette varme *kjære lyarar*. Han som er betalt for å vera sogemann! men eg er lækemann og skal likevel gratis gjeva han Ola

Den danske forsvarssjef må bøye seg for NATO

Oberstløytnant P. W. Bistrup, som nylig etter den danske forsvarssjefens bestemmelse ble straffet med 15 dagers vaktarrest for å ha offentliggjort et skjema med de danske radarstasjoner i et norsk militært tidsskrift, er vendt tilbake til sitt arbeide ved nordregionen i Oslo, skjönt det dengang ble meddelelt at han ikke ville komme til å gjøre tjeneste i utenlandsk stab.

Bakgrunnen for oberstløytnant Bistrups tilbakevenden til arbeidet i Norge er at man ei norsk helsing som stend for bade hat og hogg: Heil og Sæl. TELE.

i nordregionen ikke fant hans forseelse så alvorlig at det skulle gi anledning til arrest og hjemkallelse. I forsvarsstaben var man derimot stemt for at Bistrup skulle «hjemkalles».

Nordregionens øverste sjef, general, sir Robert Mansergh lot imidlertid forsvarsstaben vite, at man ønsket oberstløytnanten tilbake til hovedkvarteret ved Oslo, og det måtte forsvarssjefen, admiral E. J. C. Quistgaard, bøye seg for.

Resultatet ble at Bistrup straks etter straffeavsoningen i København reiste tilbake til sitt arbeide.

En kan grøsse ved tanken på hvor mange gisler Hitler og Terboven ville ha tatt og likvidert hvis ikke — for å bruke Paal Bergs egne ord — «Quisling igjen hadde vist sitt store fedrelandssinn» og overtatt etter administrasjonsrådet.

Vi har så lett for alle sammen å tro, ingen unntatt, at andres motiver er slette. — Skal nevne en familie, hvor faren var medlem av NS og datteren på grunn av prestenes innstilling meldte seg ut av statskirken. Så sier soknepresten under en samtale med henne: «Kan De legge hånden på hjertet og si at Deres far ikke ble medlem av NS av økonomiske grunner?» At hun ble sint for et så uforskammet spørsmål forstår nok de fleste.

Ja, sånn er det, vi har alle så lett for å tenke galt. Faren kan imidlertid legge hånden på hjertet og si for en høyere dommer enn soknepresten at han ikke ble medlem for ussel vinnings skyld.

Selv om det er begått mange feil på begge sider, ja til og med snikmord, burde vi vel nå — snart 10 år etter frigjøringen — da en del historiske kjensgjerninger er fremkommet, følelsene er mer avbalansert, kunne møtes og alle erkjenne at man har tatt feil i mange ting. — Ja, kort sagt møtes som likeverdige nordmenn, forreder- eller landssvikstemplett strykes, da ingen nordmann kan godta stemplet. En ting til: slipp de politiske fanger ut!

Jeg kan imidlertid ikke slutte uten å henlede oppmerksomheten på Quislings testamente, av Kai Normann, i «Folk og Land» nr. 36, hvor Quisling ved livets avslutning ber oss leve så det norske folk blir gla i oss. — Om vi kommer til kort, så la oss med ærlig vilje forsøke å etterkomme hans ønske.

G. A. REICHEL.

Sidebemerkinger

Jeg kan ikke lenger lese andre bøker enn slike som tvinger meg til å arbeide. Min tanke glir av på de andre som et plogjern mot marmor. Jeg holder av å pløye dypt.

Alfred de Vigny.

— I Øst-Berlin kom en arbeider trett hjem fra en demonstrasjon. «Nå, hvordan gikk det?» spurte konen. «Fint,» svarte mannen, «men jeg er helt sår i halsen etter å ha ropt «Go Home» i tre timer. «Men,» sa konen, «er du helt sikker på at russerne forsto deg da du ropte på engelsk?»

Den ungarske kommunistlederen Rakosi var på besøk i Moskva. I en fortrolig samtale med Malenkov spurte Rakosi: «Si meg, kamerat, har dere noen reaksjonære elementer i Sovjet?» «Ja, uheldigvis, vi har noen,» var svaret. «Omtrent hvor mange?» spurte Rakosi. «Jeg skulle anta en 8—9 millioner.» «Gudsjelov,» sukket Rakosi, «det er ikke fler i Ungarn.»

Statistikk vil si kunsten å frata tallene all den realitet de inneholder.

Remy de Gourmont.

JEG ER IKKE på noen måte lei for at forstanden har sin grense, men jeg er helt fortvilet over at dumheten ingen har. . . (Voltaire.)

Politikken avhenger av statsmennene omtrent på samme måten som været avhenger av meteorologene.

Remy de Gourmont.

Nazisme er et reddsomt troll. Det har du rett i, Ragnar Vold. Vi trodde at vi fikk det vekke, men ser det trives til vår skrekke. Dets planer lever like godt og har blott andre navne fått. Med spark og skjellsord og gevær vi gikk i gang med NS her. Og satte dem bak lås og slå og lot dem der i givakt stå. I pokkstein hard de ålte frem. Vi tok ifra dem hus og hjem. (Det var tilpass for dem!) Ja, tillitstap og mange år, det er hva slike skurker får. Men når vi aper etter dem og henter deres planer frem, vi skifter bare etikett, men si meg, Vold, er slikt no rett? Bør ikke alt hva de har gjort i skammekroken kastes bort? For ellers vil de bare si at de fikk rett og ikke vi!

DEBE.

Der finnes noe like så vakkert som en stor mann, nemlig en mann av ære.

Alfred de Vigny.

Partiene svekkes takket være den frykt de nærer for dyktige menn.

Napoleon.

Vi må møtes som likeverdige nordmenn, selv om det er begått mange feil

I flere artikler i «Folk og Land» i den senere tid angripes biskoper, prester, professor Hallesby og generalsekretær Hope av d' herrer Karl Seeland, Egede Nissen med flere.

Det hadde vært meget bedre at d'herrer S. og N., sannheten tro, hadde opplyst at Halleby og Hope hadde protestert likeoverfor okkupanten mot at norske kvinner skulle sendes nordover sammen med tyske soldater.

For denne korrekte protest ble de lønnet med 2 års fengsel

Vi vil fremdeles holde oss til sannheten — også når det gjelder Hallesbys selvangivelser.

I «Aftenposten» opplyste H. at han hadde henvendt seg til en venn han mente var sakkynndig, for å være sikker på at selvangivelsen skulle bli korrekt.

Hadde det kommuner skatte til, hvorav den ene godtok hans oppgave, den annen ikke, så skatteloven må være innviklet, når loven kan oppfattes så forskjellig av de 2 skattemyndigheter.

Etter det opplyste er det urettferdig å kalle eller stemple Hallesby for skattesnyter. Han har på en samvittighetsfull måte gått frem for å være sikker på innlevering av reite oppgaver.

Ifølge Seelands artikkel i «Folk og Land» nr. 26 skal Hallesby ha uttalt, at snikmord var politisk nødvendig.

Personlig tror jeg ikke H. har sagt det.

Videre bør en erindre at Kirkefronten var, og fremdeles delvis er, av den oppfatning at Norge var i krig med Tyskland helt til kapitulasjonen i 1945, og at den merkverdige nok ikke har oppfattet at Hitler ikke ønsket å hærta Norge, men så seg nødsaget til det på grunn av Englands nøytralitetsbrudd.

England ville jo selv hærta Norge, men kom for sent. — Historien vil vel en gang i fremtiden klarlegge om noen nordmann var innforstått med at engelskmenn skulle komme og hærta oss uten motstand. England truet seg jo til 2 millioner tonn av den norske handelsflåte. — Var det Koht som fikk Rederforbundet til å avstå tonnasjen?

Ut fra det syn at Norge fremdeles var i krig, kan jeg forstå at Hope kunne komme i den situasjon, at han fant det nødvendig ikke å holde seg til sannheten likeoverfor fienden.

Hvorvidt han hadde rett her, til, tør jeg ikke ha noen formening om.

Leser man Karl Seelands artikkel i «Folk og Land» nr. 26, så forundrer det meg ikke at den har vakt oppsikt.

Prost A. E. Hedems uttalelser i «Folk og Land» nr. 35 har vel vakt samme oppsikt, og bør leses grundig med ettertanke. Etter å ha lest disse 2 artikler satt jeg igjen med en beklemmende trist, ja jeg kan godt si smertelig følelse.

Kapitulasjonsdokumentet er jo kommet frem i dagens lys, så fra den dato dokumentet ble undertegnet var Norge ikke i krig, og fra samme dato hadde vi plikt til å innordne oss etter Haagkonvensjonens bestemmelser, som Norge hadde forpliktet seg til ved sin egen underskrift.

Okkupanten hadde samme plikt, men holdt ikke alltid mål ved for eksempel å ta gisler og likvidere nordmenn uten lov og dom.

Høyesterettsjustitiarius Paal Berg takket Quisling for hans store fedrelandssinn, da han overlot til administrasjonsrådet

— oppnevnt av Høyesterett med bistand av de tyske myndigheter — å føre skuten gjennom ulvetiden.

Rådet påtok seg en vanskelig oppgave og så seg dessverre nødsaget til å gå tyskerne tilhånden til skade for Norge; det er jo noe de fleste har kjennskap til.

Til slutt måtte rådet gå og da var det Quisling som overtok det vanskelige verv etter beste evne å føre skipet ut av brenningene til gagn for det norske folk.

På grunn av min voldsomme reaksjon i likhet med andre nordmenn, i april dagene 1940, kan jeg forstå det spontane følelsesmessige utbrudd som oppsto, da vi var hærtatt og at dette også gikk ut over Nasjonal Samling, fant jeg helt i orden.

Under administrasjonsrådets tid hørte jeg i kringkastingen den 24. 6. 1940 en tale av Quisling, hvor sluttordene lød: «Det er Nasjonal Samlings mål fremdeles å kjempe for et selvstendig fritt uavhengig Norge.» Ut fra den realitet faller NS' syn 100 prosent sammen med det øvrige norske folks.

Takket være menn som: Professor Skeie, dr. Scharffenberg, prost A. E. Hedem m. fl. er etter hvert en del historiske sannheter kommet frem.

Henleder kun oppmerksomheten på dr. Scharffenbergs artikkel i Morgenbladet av 8de mai 1945 hvor Quisling nektet å etterkomme Hitlers og Terbovens krav om at der skulle tas 10 000 gisler og likvideres på grunn av sabotasjehandling i Nordland mot jernbanetog, hvor tyske soldater mistet livet.

Dr. Scharffenbergs artikkel i «Morgenbladet» om historieforskning av skolebøker bør også leses.

Jon Galsters foredrag i Haderslev den 21. november 1954

2. del

Vi fortsetter i dag offentliggjørelsen av Jon Galsters tale og henviser nye lesere til forrige nummer av Folk og Land, hvor vi på side 2 har gjennomgått bakgrunnen for Galsters aksjon.

ke overfall blitt sendt i hemmelig misjon til Stauning for å sikre nøyaktig oppfyllelse av avtalene fra Rostock. Jeg skal senere vende tilbake til denne sak.

Det var klart, at skulle jeg forfølge de spor jeg allerede kjente, ble en reise til Tyskland nødvendig. Jeg tok da avsted i foråret 1953 og skal nu nevne de viktigste av mine resultat. Jeg fikk

tale med Werner Best,

der nu virker som sakfører i Essen. Han var ganske orientert om alt, kjente mine artikler i «Øjeblikket», og sa at han fra 1943 hadde vært vitende om at besettelsen av Danmark var avtalt spill. Jeg fortalte ham om det mystiske besøk jeg hadde hatt, og om den anonyme seddel som jeg viste ham, og han sa: Forschungsamt hadde til huse i en villa, der lå, i Schillerstrasse 116, Berlin, nær Krfürstendom. Lederen var en tysk fyrste (jeg har glemt hans navn), og her oppbevartes dokumenter av den største hemmelighet. Den seddel jeg hadde en avskrift av, var, som den selv sa, et mottagelsesbevis. Han, Best, kjente ganske godt disse Empfangscheine, de ble utferdiget på brunt papir, og ordlyd og oppstilling av det jeg hadde mottatt, viste at det måtte være autentisk.

Det annet viktige vitnesbyrd fikk jeg i Bonn. Jeg kom her i forbindelse med en regjeringsombudsman, som opplyste at alle de danske dokumenter som hadde ligget i Forschungsamt, var blitt tilintetgjort i foråret 1945, han hadde selv vært med til dette arbeide. Jeg skal senere vende tilbake til konsekvensene av denne opplysning, det vil si den pris som de kompromitterende måtte betale for å få de farlige aktstykker tilintetgjort innen russernes inntog i Berlin.

Såvidt den tyske gjenpart. Men hvorledes nu med den danske? Avisene fra Lolland bragte den 16. mars 1940 sensasjonelle opplysninger om en tysk bombemaskin, som var nødlandet på Lolland ved landsbyen Købelev. Jeg besluttet å undersøke forholdene på stedet. Jeg henvendte meg da til politiet i Nakskov, som saken hadde sor-

Den annen kilde jeg i disse dager stiftet bekjentskap med var den parlamentariske kommisjons utsendelse av tyske dokumenter. Ganske visst var det åpenbart, at man hadde sortert utvalget sterkt, og ganske visst bragte den samlede presse nesten ordrett enslydende kommentarer, hvorav man jo nok kunne forstå at dovne journalister ikke hadde satt seg inn i stoffet, men hadde nøyedes med å avskrive et forlegg de hadde mottatt fra den parlamentariske kommisjon, vel sagtens fra dennes presseattasjé Hækkerup; men gjorde man seg virkelig den uleilighet å lese stoffet kritisk igjennom, ville man blitt belært om besynderlige forhold. Således leste jeg i noen opptegnelser av en tysk militærperson følgende:

Kl. 8.15 Fort Masnedø, bestykket med fire 15 cm kanoner, front mot sjøen, og to mørsere i dreielige tårn (360 gr.) ble besatt av fallskjermjegere uten kamp. I fortet befant seg

to danske marinemenn, der ikke var utdannet til å betjene skytset.»

Som man ser opplagt forderi. Tilfellet ganske parallelt med hva der skjedde på Middelgrunnen.

Ennu en opplysning fant jeg i denne kommisjonsberetning: Det var, jeg må tro av en feiltagelse eller av dumhet, for kommisjonens ønske om å lempe sannheten ut ad bakdøren har i mange år vært åpenlyst, der var medtatt en korrespondanse fra Renthe Fink, som viste at P. Munch ca. 24 timer før overfallet hadde vært hos ham og forsikret om, at der ikke ville bli ytet motstand, når nu tyskerne ankom, bortsett fra at der for prinsippets skyld ville bli litt spillfakteri ved grensen. Utrolig at slikt kan skje, forbløffende at kommisjonen kan bringe dette dokument, og ennu mere forbløffende at hverken kommisjonen eller pressen oppdaget at der er noe å bemerke i den anledning.

Men der er mere. En dag i begynnelsen av 1953 fikk jeg besøk av en mystisk mann, som ikke ville nevne sitt navn. «Hva jeg heter er likegyldig, jeg er kun budbringer,» sa han; men innenfor ville han. Nu var det nettopp i de dager da min familie, og delvis også jeg selv, trodde at jeg skulle ha vært skutt, så jeg var ikke begeistret for å lukke mannen inn, men inn kom han da og fortalte følgende: For nylig var en tjenestemann i et av ministeriene død. Han hadde i sin tid stjålet et viktig aktstykke, som inneholdt selve avtalene fra Nord-Tyskland. Han, budbringeren, kom som representant for de etterlatte, som ville selge meg dokumentet. Jeg måtte imidlertid med beklagelse avslå hans tilbud, da

jeg ingen penger hadde, men innen mannen gikk, ga han meg ennu et par viktige opplysninger. Der fantes to opptagelser av forhandlingene, den ene var gått til noe han kalte

Forschungsstelle i Berlin,

den annen var i en bombemaskine, som utgikk fra Warnemünde sendt til Lolland, hvor maskinen foretok en fingert nødlanding, herfra var så aktstykket blitt bragt til København, hvor det hadde vært forvart i et ministerium, inntil den nu avdøde tjenestemann hadde stjålet det. — De etterlatte lot det nu oppbevare i en stålboкс.

Dagen etter mottok jeg et brev med fordreiet håndskrift. Innenfor lå en seddel med dette innhold: Forschungsstelle A des Forschungsamtes BLC. Empfangscheine vom anlagen spule 2107/621. «Danische treffen» 15 III Er. Rostock Warnemünde.

Ennu et interessant besøk mottok jeg i disse dager. En bekjent av Werner Best oppsøkte meg for å fortelle, at Best fulgte min sak med interesse, og at den tidligere riksbefullmektigede hevdet, at han var vitende om at der virkelig forelå en forhåndsavtale. Når Best i forhørene for den parlamentariske kommisjon ikke hadde omtalt denne viten, kom det av at han fryktet at han i så fall ikke ville bli løslatt.

En opplysning kommer sjelden alene; omtrent samtidig utsendte Olesen i Aabenraa en beretning av en professor v. Leer, der i alle henseender gjorde et troverdig inntrykk. Professoren hevdet at han

av Himmler selv

hadde fått opplysning om at denne i Nord-Tyskland hadde forhandlet med den «raserene» P. Munch om en besettelse av Danmark. Et sterkt indisium for beretningens sannhet fant jeg deri at den parlamentariske kommisjon, der ellers hadde vært så ivrig til å dementere alle Rostockryktene, denne gang ble fullstendig stum. Det hadde dog ellers vært naturlig, om man var gått til å forhøre den pågjeldende. Men det turde man altså ikke.

En dag satte også Jørgen Schested seg i forbindelse med meg. Av ham fikk jeg vesentlige opplysninger. Han hevdet å ha vært i forbindelse med en sjåfør, som kjørte P. Munch fra flyveplassen til møtet i Rostock. Måskje ennu mere interessant var hans opplysninger om baron v. Treirup. Denne, som var en ungdomsvenn av Goering, var umiddelbart før det tys-

på et politisk sett uheldig tidspunkt.

Den tredje kilde er kong Christian den tiende. Kort etter besettelsens opphør uttalte en norsk studene, at hun lå inne med opplysninger som hvis de kom frem, ville ryste Danmark i dets grunnvoll. — Det vites i dag hva hun siktet til: Hun hadde vært i forbindelse med den danske frihetsbevegelse og professor Chiewitz, som hadde opplyst henne om en samtale han hadde hatt med kong Christian, i hvilken kongen hadde sagt, at han positivt visste at besettelsen var skjedd etter avtale.

Det er nu verd å merke seg den måte på hvilken de tre vitner blir tause. De dør alle i rette øyeblikk, og alle under mystiske omstendigheter.

Straks etter befriselsen ble Bent Holstein myrdet av noen individer, som hevder å være frihetskjemper, men som i virkeligheten nok har hørt til på en ganske annen side. Christmas Møller begikk selvmord, ingen har hørt noe om grunnen, men det kan jo tenkes så meget; som bekjent begikk også president Benes og Jan Masaryk selvmord i det — for motparten psykologiske øyeblikk. Og nu kong Christian. Han var for så vidt den farligste; ikke alene visste han beskjed, men han hadde straks etter den 9. april uttalt, at de ansvarlige ville komme til å stå til regnskap, når vi atter var frie, det vil si, at han hadde besluttet selv å anlegge den rikssak mot bl. a. Alsing Andersen og Buhl, som han etter grunnloven er berettiget til å anlegge. Han kom under krigen ut for et ulykkestilfelle, der gjorde ham til invalid og senere avstedkom hans død. Ulykkestilfellet ble ikke undersøkt av politiet som det burde — men dog er der, kan jeg forsikre, mystiske omstendigheter knyttet dertil.

Kvittering

Mottatt med takk kr. 110.— fra 8-2 fra Sørlandet.
Folk og Lands kasserer.

Til

kommisjonærene

Vi sender i disse dager ut notaer for løssalget og anmoder våre kommisjonærer om å sende oppgjør så snart som mulig.

Vi har ikke anledning til å holde stort kontor og derfor kan belastningen på vår ekspedisjon enkelt ganger bli svært stor.

Spar oss for ekstraarbeide, send oppgjør.

Husk samtidig å regulere antallet av avisen.

FOLK OG LAND.

Dette avgjørende bevis.

Ennu skal nevnes tre kilder. Den første er avdøde grev Bent Holstein. Han hadde, antagelig fra sine tyske forbindelser, allerede i besettelsens første år viten om forhåndsavtalene, en viten som han ikke la skjul på, og som ad omveier kom til Christmas Møller, der, som det vites, satte seg for å oppklare spørsmålet, men døde

«Egne meninger»

Hefte nr. 2 (2. årgang) av dette ypperlige danske tidsskrift er nylig utkommet med et innhold av særlig tankevekkende og interessant art. Redaktøren og utgiveren av tidsskriftet, magister Harald Nielsen, er ikke den mann som stikker sine meninger under stol eller «liebägler» med tidens beati possidentes, det være seg enkeltpersoner, grupper av sådanne eller motsetninger i pakt og takt med strømmen. — Magister Harald Nielsen er en sterk, uavhengig og fryktløs personlighet og dertil en mann med grundig innsikt, vid horisont og glimrende fremstillingsevne. I det foreliggende nummer av tidsskriftet synes det meg som om de omtalte egenskaper trer frem i særlig skarp relieff.

Heftet innledes med en artikkel med overskriften «Under Udviklingens Lov». Det gjelder tyske stridskrefters opptagelse i NATO. En bitter pille å sluke for alle de mange ensrettede som i Tyskland så (eller ønsket å se) selve konsentratet av alt ondt og gement i verden. Eller som magister Harald Nielsen uttrykker det:

«Dette har jo ligget så klart som man kunne ønske seg det. Tyskland var Arvefjenden». — Det har det været altid, men er selvfølgelig bleven det endnu mere efter det, der er sket i Besættelsesårene. Men ikke nok med at det var vor Fjende, det var nu ogsaa bleven hele Menneskehedens Fjende, en Nation af Forbrydere, som det var en Fortjeneste at være med til at knuse, ydmyge og svække saa meget som muligt. I denne Henseende var vi i fuld Overensstemmelse med de Lysets Magter, i hvis Tjeneste vi kæmpede, og det var derfor med stor Tilfredsstillelse, at man saa tyske Byer bombede, uvurderlige Kunstskatte lagt øde, Landet sønderdelt, dets Indbyggere voldttaget, dræbt eller sultet ihjel, Millioner forjaget fra deres Bopæle, Østtyskland udleveret til Sovjet, og denne vor Allierede

anbragt så tæt op ad vor Grænse som mulig og nogle Flyve minutter syd for vore Øer. Nu endelig kunde vi føle os trygge!»

Det er uten videre klart at den omtalte «utvikling» ikke er kommet av seg selv, — man sluker ikke den slags bitre piller uten å være i godt selskap. Her kunne man nevne U.S.A.s nåværende utenriksminister, Foster Dulles, som i en tale i F.N.s generalforsamling i slutten av september i år kom inn på den «farlige deling» av Tyskland, og at det «ville være i fredens ånd å få gjort ende på den grusomme urettferdighet som ble begått mot Tyskland». Når en tidligere «Zions vokter» hever røsten på det vis, er det klart at det hittil brukte instrument må omstømmes ganske radikalt hos menighetens mindre medlemmer. Til det hjemlige velgerkveggs oppbyggelse må der riktignok oppføres en liten komedie i nasjonalforsamlingene, for «pillen» er dessverre ikke til å komme forbi.

Hefkets annen artikkel «Broget Mønster» er den lengste, en i høy grad tankevekkende og instruktiv artikkel. Den dreier seg om arten og kvaliteten av de utenrikspolitiske informasjonskilder en statsledelse har å øse av. Er de vederheftige, mest mulig objektive, hvilken verdi kan man tillegge dem? Spørsmålet er av stor viktighet for alle nasjoner, men i ganske særlig grad for en stormakt som U.S.A., som i sin utenriksstjeneste har folk av meget «broket mønster». De er nok blitt amerikanske borgere, men har man noen garanti for at de til alle tider og i alle situasjoner utelukkende varetar U.S.A.s interesser? Vil ikke et slikt krav i enkelte tilfelle bent frem være «over evne»? At det i flere tilfelle har vært det, gir denne ypperlige artikkel sørgelege og drastiske eksempler på.

I artikkelen «En Pjece» tar magister Harald Nielsen for seg en nylig utkommet brosjyre av fhv. Sstatsminister Knud Kristensen, i hvilken denne tar til gjennmæle mot den kritikk som fra flere hold er blitt rettet mot regjeringen for dens stillingtagen under okkupasjonen. Det gjelder forholdet til okkupanten, til den av regjeringen godkjente verving av danske frivillige til østfronten og den stadig voksende motstandsbevegelse etter at tysk nederlag i krigen var så godt som sikkert. Den lille artikkelen er et mesterverk av kultivert sarkasme og vil — mutatis mutandis — også her hjemme kunne nytes som den flotte oppvisning den er i elegant og rammende florettfekting.

«Pearl Harbor» er i formen en anmeldelse av tre andre anmeldelser av kontreadmiral Robert A. Theobalds nylig utkomne og avslørende bok om «overfallet» på Pearl Harbor, — en engelsk, en amerikansk og en norsk. Om det faktisk er alle tre anmelderne i hovedsaken enige, men den norske anmelder («Farmand») kommer med en konklusjon som den danske anmelder ikke uten videre godtar. Vi gir først ordet til den norske anmelder

«Det var i sannhet høyt spill. — Jeg vet ikke riktig om ens beundring for Roosevelts makeløst smarte måte å «narre» U.S.A. inn i krigen på blir synderlig større etter at Pearl Harbor-affæren er oppklart. Men så sjofel og infam er enhver krig, at bare de koldeste og mest beregnende kynikere er i stand til å iverksette de avgjørende aksjoner — som denne. Det er heslig, men var det ikke den totale «force majeure»? Til dette bemerker magister Harald Nielsen:

«Hvad der får En til at studse, er ikke blot den Redebonhed til at godkende en Beskyldning, som man skulde synes, man maatte have de ubestrideligste Beviser for at kunne akseptere, men ogsaa den Maade, hvorpaa det, der anses som givet, bedømmes, thi hvis man kan tale om «force majeure» for Amerikas Vedkommende i den givne Situation, hvad saa for Tysklands Vedkommende i andre? Og hvis man kan have Beundring for den «smarte» Maade, hvorpaa Roosevelt narrede et Folk ind i Krigen, som han havde lovet at holde det udenfor — hvad saa med Bedømmelsen af anden Politik og andre Krigshandlinger?»

I artikkelen «Skat og Tobak» blir vi atter en gang minnet om «velferdsstatens» nesten lydlose og automatiske overgang til diktatorisk og hensynsløs statskapitalisme med skatteflæri og tilliggende herligheter som kronen på verket. I denne forbindelse minnes jeg noen ord som Herbert Spencer uttalte på dødsleiet: «Sosialismen (omtrent: «velferdsstaten») må komme og vil komme. Men det vil bety den største ulykke som noen gang har rammet menneskeheten. Det vil ikke der finnes et menneske som kan gjøre hva det vil, men bare det som det får befaling om.»

En rekke «Noter» avslutter

En rekke «Noter» avslutter

Gårdbrukere - Skogeiere

Er det noe De trenger av redskaper ell. maskiner, så send oss en forespørsel. Vi representerer anerkjente fabrikk og verksteder.

Lite eller stort oppdrag, vi står alltid til tjeneste.

Rimelige betalingsvilkår.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG
Biler - Maskiner
Redskaper.
Tlf. 885 - 248.

hftet. I en av dem opplyses det at McCarthys bok om Amerikas Kinapolitikk snart vil foreligge på dansk, hva der er all grunn til å glede seg over. En kostelig «Note» er den ved titelen «I Velferdsstatens Sporvogn», hvor vi så å si ad oculos får demonstrert kappløpet mellom lønninger og priser. Ingen gleder seg over at prisene stiger, men en prisstigning betyr allikevel ikke det samme for alle. Hører man til samfunnets beskyttede, privilegerte, in casu «indeksregulerte», er stigningen ikke så tragisk. En lønnsforhøyelse venter like om hjørnet. Ganske annerledes er forholdet for oss tallrike andre som har fornøyelsen av å spenne livremmen ytterligere inn for å sikre de «indeksregulerte» den levestandard de ad lovens vei eller på annen vis har tiltvunget seg. At det her foreligger en skriken- de urettferdighet er selvsagt men ingen er vel så naiv å tro at de «regulerte» av den grunn plages av «nestekjærlige» bekymringer. Tvert imot, kan man vel stort sett si...

Den siste «Note» er viet noen plattityder som «verdens største statsmann» (kfr. «Aftenposten») og «the greatest man on earth» (kfr. Mr. Eden) nylig serverte en adekkelig lyttende skare. Det gjelder bare å «speyle seg» i Sir Winston og følge hans opphøyede prinsipper, så vil paradiset innfinne seg hurtigere enn man tror. Det gjelder bare å la hverandre i fred, ikke «pirke på hverandre», la hvert folk få ha det styresett som passer det, så vil der straks åpne seg en bred vei frem mot freden og et rikt liv. Så greilt, enkelt og liketil er det hele, — man hører formelig det hellige vingesus fra «verdens største statsmann» med Norges største avis «Aftenposten» på slep. Vi går herlige tider i møte, — derom kan der ikke herske tvil.

NILS JØNTVEDT.

Får De ikke avisen?

Hvis De ikke får avisen på tross av betalt abonnement, ber vi Dem varsle oss omgående.

Folk og Lands eksped.

De leser denne

annonsen. Andre folk gjør det også. Bruk Folk og Lands annonsespalter.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Unge gutter

med arbeidslyst og interesse for grønnsaker under glass og på friland får plass. Kost og losji. Attestavskrifter og personlige opplysninger sendes Anders Hafskjold, Grette, Lier.

NS-bønder!

Er det en bonde som vil selge sin gård eller bortforpakte den mot senere overtagelse til NS-mann. Er avholdsmann med beste attester.

B.m. «7 år» til dette blads eksp.

VI SELGER

årgang 1954 uinnb. kr. 16.— så langt det rekker.

Folk og Land

EI HELSING

til Einar Vassbø fra Arne Røyrvik, som er utmerket form.

R. Gjessing

Urmaker

D r a m m e n
Tlf. 25 07

MJØNVOLD KAFE

Brandbu, Hadeland
anbefales

Annelise Parow

TANNINNSETNING

T r o n d h e i m

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

i Neberggt. 15 - Oslo
hvis du vil stå på en god fot

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag

Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Reiseskrivemaskiner

Optima Plana kr. 485.—
Optima Elite » 515.—
Rheinmetall » 585.—

Avbetaling om ønskes.

SVERRE JACOBSEN
Ilseng.

Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere

Sekretariatet
Boks 1407, Oslo, Postglo 180 70

Det er skjedd

Forts. fra side 1

kjend norsk statsmann og militær:

«Når det forholder seg så som det virkelig gjør, at bolsjevismen er en sammensvergelse mot den nordisk inspirerte sivilisasjon, at den i første rekke går de nordiske livsidealer på livet, at de største motsetninger i dag reduserer seg til en tvekamp mellom bolsjevismen og det nordisk-europeiske prinsipp —, forholder det seg slik, da må vi se det mest effektive bote-middel mot bolsjevismen og mot Bolsjevik-Russlands renker og anslag, i et nærmere kulturelt, økonomisk og politisk samarbeide mellom de nordisk innstillede folk i videste forstand. I første rekke mellom skandinaver og briter, og dernest tyskere.

Et nordisk forbund mellom Skandinavia og Storbritannia med tilslutning av Finnland og Holland, og hvori Tyskland og eventuelt de britiske dominions og Amerika senere kunne trekkes inn, ville bryte brodden av enhver bolsjevikisk kombinasjon og sikre den europeiske sivilisasjon og fred i uoverskuelig framtid.»

Boka som disse linene er henta frå, kom ut på Dybwads Forlag i 1930.

Men korleis er vi då komen opp i den fortvilte situasjonen som dei ovanfor nemnde herrane gjer oss kjend med? Vilde det ikkje vore muleg å unngå det, når det så tidlig som i 1930 fanst folk som slo til lyd for ei Atlanterhavspakt som motvekt mot det bolsjevikiske trugsmålet?

Når eg brukar så sterkt eit uttrykk som «fortvilt», så har eg gått ut frå dei tal som Finn Moe refererte i Stortinget: Auststatane 176 divisjonar under våpen. NATO-landa 45, altså eit styrkeforhold på omlag 4 : 1. Med 12 tyske divisjonar i tillegg, kjem ein berre opp i 57, eller eit styrkeforhold på vel 3 : 1. For vanleg bondevet må dette sjå noko fortvilt ut. Men general Gruenther har ei von: Ein får ta atomvåpna i bruk, seier han. Ja, det er vel ei slag trøyst både for han sjølv og mange andre. Men — Hitler trøysta og seg sjølv og folket sitt med dei nye og uovervinnelige våpna —.

Før siste verdskrigen var styrkehøvet heilt annarleis. Langs med Sovjet-Russlands vestgrense låg ein rad frie statar: Estland, Latvia, Litauen, Polen, Tsjekkoslovakia, Ungarn, Romania, Bulgaria, Jugoslavia. Bak desse låg dei sterke antibolsjevikiske stormaktene Tyskland og Italia. Under krigen 1939—45 vart som kjent, dei italienske og tyske stridskreftene nedkjempa. Tyskland vart delt, dei tri randstatane vart slukt av Russland, og dei andre nemnde landa, med undantak av Jugoslavia, kom under

russisk formyndarskap. Også det sistnemnde landet fekk kommunistisk styre, men til denne tid har Tito prøvd å balansera mellom aust og vest. Og truleg vil han ikkje vera påliteleg som øpartnar for vekstmaktene.

Korleis kunne så dette skje? Også det er vel kjent. Churchill sa frå at han ville alliera seg med «fanden», og England og USA gjorde det. De gav Sovjet-Russland stønad på alle måtar, og i Teheran og Yalta gjorde Roosevelt og Churchill avtaler med Stalin om delinga av det europeiske kontinentet. I Potsdam gjorde dei vedtak om å tvangsflytta 12 mill. tyskarar frå deira urgamle bustader i dei austlege provinsane. Sovjetheren vart slept fram til Oder-Neisse og hærsette Berlin.

Det er kanskje flaut å sitera seg sjølv, — det vil så lett smaka av etterpåklokskap. — Men eg voner det mellom lesarane finst ein eller annan som hugsar kva eg sa i dei dagane dette skjedde: «Dette er den verste ulykke som har hendt Europa i historisk tid.» Noko anna sa eg også: «Der som vi lever nokre år, vil vi få sjå at Tyskland blir rusta opp med hjelp av amerikansk kapital.»

Eg skal så visst ikkje lasta fleirtalet av det norske folket fordi dei ikkje forstod dette. Folket var førd på villspor av krigspropagandaen frå London. Dei som er last verd, er no som før «de, som vakt burde være». Dei, som no snart i 15 år har ført det store ord om si «nasjonale holdning», som har dekorert kvarandre med Olavskors og borgardådsmedaljer. No tek resultatene av den «demokratiske» visdomen til å syne seg. Økonomisk har dei selt oss med hud og hår. Og no har vi også fått greie på sanninga om den militære situasjonen i Europa: Fire mot ein.

Jau visst trengs det tyske divisjonar —, dersom Europa i det heile skal prøva på å berga seg med militærmakt. Det er ei anna sida av saka, ei side som eg ikkje skal gå inn på denne gongen. Men 57 vesteuropeiske divisjonar må då vel vera for lite det og? Ja visst, målet er 96, fortel Finn Moe. Vel, så får vi leva i vona om at den russiske bjørnen vil liggja still og suga på labben medan NATO rustar opp sine 96 — — —.

Enn om hr. Moe m. fl. hadde tenkt på dette for 10—15 år sidan? Dei hadde «Moses og profetane», — dei burde i alle fall kjenna den boka eg har sitert ovenfor. 9 å 10 000 unge norske menn fylgde apelen frå forfattern, — og gjekk inn for kampen mot bolsjevismen på ei tid då det endå kunde vore von om å halda sovjetheren borte med

Ikke forfatningskamp

Forts. fra side 1

nøytralitet til alle sider, ja, det er en trist blanding i Norges brokete historie, men studiet verdt.

Jeg skulle ønske at hr. Meyer og andre som besitter nødvendige kvalifikasjoner og anledning ville ta under historisk bearbeidelse det skjebnesvangre år 1939.

Håkon Meyer uttaler i forbindelse med «Forfatningskamp»: «Det er ingen tvil om at Quisling og hans parti ønsket å fremme en korporativ forfatningsordning». Jeg har understreket det siste ord i sitatet.

For det er nettopp her at jeg for min del nærer berettiget tvil. Det har nemlig, såvidt meg bekjent, aldri vært Quislings mening å endre eller gjøre tilføyelser til grunnloven for å fremme en korporativ ordning. I allefall ikke før krigen. Dertil hadde Quisling for meget respekt og aktelse for Eidsvollsmennenes verk.

Men, han mente at enkelte punkter i grunnloven var forældet og lite tidsmessig p.g.a. de bymessig bebyggede industristrøk som var vokst opp utover landet og hvor i mange tilfeller industribefolkningens interesser ikke falt sammen med bøndernes (bondeparagrafen) og at andre punkter i grunnloven var blitt uthult av ærgjerrige og opportunistiske parlamentarikere. Det gjaldt f. eks. den

militærmakt. Dei vart ille lønt for det. Og forfattern sjølv? Jau, han vart skoten på Akershus 24. oktober 1945.

No endelig (men truleg for seint, dessverre), har Riksstyre og Storting for alvor slege inn på den vegen han staka ut i året 1930. Og så har vel også dei førande politikarane vedgått sine syrgjelege misstak gjennom dei siste 15—20 år? Å nei, ikkje endå. Så hardt trengde er dei ikkje enno. Men det er eit spørsmål som kviskrar i krærne no. — Etter kvart vil det stiga til ein slik styrke at dei blir nøydd til å svara sannferdig på det. Dei som spør, det er dei 8—9000 frontkjemparane, som enno er i live, det er dei 700 som ligg i sine ukjende graver på dei russiske steppane, — og sist, men ikkje minst, er det dei unge menn som no skal jagast ut for å ta opp kampen mot bolsjevismen — med ein mann mot tri. Og spørsmålet er dette:

Kvifor skaut de Quisling?

Trygve Engen.

opprinnelige bestemmelsen om at alle statsråder skulle bekjenne seg til den luthersk-evangeliske tro, det gjaldt bestemmelsen om at bestandige inngrep i næringsfriheten ikke må tilstedes, og det gjaldt overholdelsen av grunnlovens bestemmelser om forsvaret.

Quislings ønske var å blåse nytt liv i grunnloven.

Jeg kjenner til dette, fordi jeg i 1936 hadde anledning til å samtale med Quisling om NSs programpost om å lovfeste korporasjonenes tilknytning til statsstyret.

Jeg var selv uvitende om på hvilken måte dette skulle skje. Det eneste aktstykket som forelå om emnet, var en brostyre av høyesterettsadvokat J. B. Hjorth. Denne brostyre var etter min mening uklar og ga ikke meg tilfredsstillende rettledning. Da jeg i 1936 spurte Quisling om saken, sa han: Hensikten er å bringe inn i ordnede forhold den stadig pågående kamp mellom arbeidere og arbeidsgivere. Denne kamp er nemlig noe mere enn kamp om ører i timelønn. Men, slik kampen pågår nå mellom et hensynsløst revolusjonært og av USSR understøttet parti på den ene side og arbeidsgiverne på den annen side, er det samfunnet som må bære omkostningene.

Omkostningene er f. t. så store at landet blir økonomisk avkroftet. Det er meningsløst. Samfunnet må derfor opprette organer, hvor tvistigheter kan løses ved forhandlinger i lovfestede og verdige former.

I vår tid er alt og alle på en eller annen måte tilknyttet en organisasjon. På grunnlag av organisasjonene skal vi skape et næringsting med forholdsmessig representasjon. Næringstingets oppgave skal være å oppstille et planøkonomisk budsjett for utbygging av vårt nærings- og kulturliv. De immaterielle yrker må også være med. — Næringstinget skal også finne prinsipielle løsninger av arbeidstvister.

Jeg spurte om hvorledes Stortingets stilling ville bli — om ikke næringstinget ville gjøre Stortinget overflødig. Nei, det er ikke hensikten, sa Quisling. Stortinget har sin funksjon bestemt i grunnlo-

ven og begrenset av grunnloven.

Ved dannelsen av et næringsting vil Stortinget bli avlastet for en masse komitearbeid, — og han la til idet han ga meg et av sine sjeldne smil — som det forresten for en stor del er uskikket til, faglige saker må behandles av fagfolk. Og videre: Det er ikke grunnlovens mening at stortingsmennene skal sitte uavbrutt sammen som de skulle være fastlønnte statsfunksjonærer. Stortinget er vårt høyeste politiske organ, det skal behandle lovforslag og bevilge statsbudsjettet.»

Med grunnlag i den foran gjengitte rettledning som jeg fikk av Quisling, har jeg antatt at det var Quislings mening under okkupasjonstiden å gi en lov om organisasjonenes samling i et næringsting, som skulle være rådgivende organ for statsmyndighetene. Det er jo noe ganske annet enn forfatningskamp, slik som Quislings fiender har villet gjøre det til i sin heltedige sinnstilstand etter krigens slutt. Det må være leit for de «gode» som under okkupasjonstiden stred så heroisk med hvisking og onde tunger i sin s.k. forfatningskamp å komme til erkjennelse av at det hele berodde på en misforståelse av Quislings hensikter.

Verre var det dog for de mange NS-folk som senere ble dømt etter strl. paragraf 98 p.g.a. den samme misforståelse.

Jeg er en av dem. Og, jeg forsøkte virkelig å forklare for det tilfeldig sammenraskede halv-kommunistiske revolusjonstribunal som smykket seg med navnet lagmannsrett, at NS så det som sin oppgave under okkupasjonstiden å berge det som berges kunne av de verdier som grunnloven verner om. etter at de viktigste grunnlovsgitte organer hadde rømt eller var blitt oppløst av tyskerne, uten at NS hadde ønsket det eller ytet bistand, derimot var det andre — men jeg ble straks avbrutt av administrator og belært om at retten ikke hadde interesse av å høre mitt syn på saken. Meddommere var to fremadstrebbende jurister, tidligere lite påaktet, hvorfor de begge senere er blitt sorenskrivere. Man får håpe det beste for rettssikkerheten i vedk. sorenskriverier.